

LUKU 6.5 Käyttäytymisen arviointi

Käyttäytymistä arvioidaan suhteessa paikallisessa opetussuunnitelmassa käyttäytymiselle asetettuihin tavoitteisiin ja niiden saavuttamiseen. Käyttäytymiselle asetetut tavoitteet perustuvat koulun toimintatapoihin ja järjestyssääntöihin. Käyttäytyminen arvioidaan todistuksissa omana kokonaisuutena, eikä siitä saatu arvosana tai sanallinen arvio vaikuta oppiaineesta saatavaan arvosanaan tai sanalliseen arvioon.

Oppilaan käyttäytymiseen liittyvät erityistarpeet tulee tarvittaessa kirjata oppimissuunnitelmaan tai henkilökohtaiseen opetuksen järjestämistä koskevaan suunnitelmaan (HOJKS), jotta ne voidaan ottaa huomioon käyttäytymisen arvioinnin suunnittelussa ja toteutuksessa.

Käyttäytymisen arvioinnissa noudatetaan samaa periaatetta kuin muussa arvioinnissa: Arviointi on sanallista arviointia luokilla 1–3, ja arvio annetaan todistuksen liitteellä. Neljänneltä luokalta lähtien käyttäytymistä arvioidaan numeroin, ja arviointiin on työstetty kriteerit. Arviointikriteereissä kuvataan arvosanat 4–10. Käyttäytymisen arviota ei merkitä päättötodistukseen eikä erotodistukseen. Käyttäytymisen arviointikriteerit ovat opetussuunnitelman liitteessä 2. Käyttäytymisen arviointikriteereissä on otettu huomioon myös sosiaalisten taitojen ja itsetuntemuksen vahvistaminen.

Käyttäytymisen arvioinnissa huomio kiinnitetään tavoiteltuun käyttäytymiseen. Liitteessä 2 olevat käyttäytymisen tavoitteet perustuvat koulun yhteisiin järjestyssääntöihin ja toimintatapoihin. Käyttäytymisen arviointi kohdistuu siihen, miten oppilas ottaa huomioon muut ihmiset ja ympäristön, arvostaa omaa ja toisten työtä ja noudattaa koulun sääntöjä sekä hyviä tapoja. Käyttäytymisen ohjaus ja käyttäytymiseen liittyvien tietojen ja taitojen opettaminen ovat osa koulun kasvatustehtävää. Oppilaan käyttäytymisen arvioinnissa otetaan huomioon oppilaan ikäkaus.

Koululla oppilaat ja huoltajat sekä koulun muut sidosryhmät osallistuvat yhdessä koulun henkilökunnan kanssa koulun kasvatustavoitteiden, toimintatapojen ja sääntöjen työstämiseen ja kehittämiseen. Käyttäytymisen arviointi kohdistuu siihen, miten oppilas ottaa huomioon muut ihmiset ja ympäristön sekä noudattaa koulun järjestyssääntöjä.

LIITE 2

Tavoitteet oppilaan käyttäytymiselle ovat:

Hyvien tapojen noudattaminen

- toimii kohteliaasti
- toimii avuliaasti
- on rehellinen
- kielen- ja äänenkäyttö on toiset huomioivaa.

Sääntöjen ja ohjeiden noudattaminen

- noudattaa koulun järjestyssääntöjä
- toimii annettujen ohjeiden mukaisesti
- ottaa vastuuta yhteisten asioiden hoidosta
- käy säännöllisesti koulua eikä ole aiheettomia poissaoloja

Muiden ihmisten ja ympäristön huomioon ottaminen

- pystyy työskentelemään kunnioittaen ja arvostaen kaikkia
- ei kiusaa
- tukee toiminnallaan työrauhaa
- toimii kouluympäristössä kunnioittaen ja turvallisuuden huomioiden
- huolehtii oma-aloitteisesti ja vastuullisesti opiskeluympäristön viihtyvyydestä

Asiallinen ja tilannetietoinen käyttäytyminen

- päivittäisessä koulutyössä
- yhteisissä tapahtumissa, retkillä ja koulun ulkopuolisessa toiminnassa
- pettymysten sietäminen koulunkäynnissä

Käyttäytymisen arviointikriteerit vuosiluokille 1–3

Käyttäytymisen sanallinen arviointi luokilla 1–3 perustuu seuraaviin kriteereihin:

SÄÄNTÖJEN JA OHJEIDEN NOUDATTAMINEN

Tarvitsee toistuvasti ohjausta ja neuvontaa käyttäytymisessä ja koulun sääntöjen noudattamisessa.	Tiedostaa koulun säännöt. Tarvitsee tukea ohjeiden noudattamiseen. Käyttäytyy tuetusti tilanteeseen sopivalla tavalla.	Käyttäytyy usein koulun sääntöjen mukaisesti ja noudattaa yleensä annettuja ohjeita. Toimii yleensä esimerkillisesti ja vastuullisesti.	Käyttäytyy koulun sääntöjen ja annettujen ohjeiden mukaisesti. Toimii esimerkillisesti ja vastuullisesti. Pyrkii vaikuttamaan myönteisen ilmapiirin muodostumiseen.
---	--	---	---

ASIALLINEN JA TILANNETIETOINEN KÄYTTÄYTYMINEN

Tarvitsee jatkuvaa aikuisen tukea käyttäytyäkseen asiallisesti ja tilannetietoisesti koulun eri tilanteissa ja tapahtumissa.	Pystyy tuetusti toimimaan tilanteeseen sopivalla tavalla koulun eri tilanteissa ja tapahtumissa.	Toimii yleensä tilannetietoisesti ja asiallisesti koulun eri tilanteissa ja tapahtumissa.	Toimii esimerkillisesti, asiallisesti ja tilannetietoisesti koulun eri tilanteissa ja tapahtumissa.
--	--	---	---

MUIDEN IHMISTEN HUOMIOON OTTAMINEN

Tarvitsee jatkuvaa aikuisen tukea pystyäksään toimimaan ryhmässä. Ei vielä kykene huomioimaan toisia oppilaita ryhmässä työskennellessään.	Pystyy tuetusti työskentelemään ryhmässä. Tarvitsee aikuisen tukea toisten oppilaiden huomioimisessa, opiskeluympäristön kunnioittamisessa ja turvallisuuden huomioimisessa.	Työskentelee yleensä kaikkien kanssa kunnioittavasti ja ottaa toiset huomioon. Toimii yleensä opiskeluympäristöä kunnioittaen ja turvallisuuden huomioiden.	Työskentelee kaikkien kanssa toimien kunnioittavasti ja toiset huomioon ottaen. Toimii opiskeluympäristöä kunnioittaen ja turvallisuuden huomioiden.
--	--	---	--

Käyttäytymisen numeroarviointi vuosiluokilla 4–9 perustuu seuraaviin kriteereihin:

Erinomainen 10

Oppilas

- käyttäytyy esimerkillisesti suhteessa oppilastovereihin ja muihin koulu- ja luokkayhteisön jäseniin
- arvostaa omaa ja toisen työtä ja toimii kannustavasti
- toimii aktiivisesti myönteisen työilmapiirin saavuttamiseksi sekä parantaa työilmapiiriä omalla esimerkillään
- ohjaa myönteisesti myös muita järjestyssääntöjen noudattamisessa ja tuntemisessa
- osoittaa oma-aloitteisuutta yleisen järjestyksen ja siisteyden ylläpitämisessä.
- ottaa vastuuta omalta osaltaan koulun yhteisistä asioista
- käyttää asiallista ja kohteliasta kieltä
- ottaa vastuun poissaoloajan opinnoista

Kiitettävä 9

Oppilas

- toimii rehellisesti ja suvaitsevaisesti sekä arvostaa kaikkia koulu yhteisön jäseniä sekä heidän työtään
- arvostaa omaa ja toisten työtä
- käyttäytyy ystävällisesti ja auttavaisesti
- pitää yllä toiminnallaan hyvää työilmapiiriä
- tuntee järjestyssäännöt ja noudattaa niitä
- toimii vastuuntuntoisesti yleisen järjestyksen ja siisteyden ylläpitämisessä
- on saanut yksittäisiä suullisia huomautuksia rikkeistä, jotka ovat vakavuudeltaan vähäisiä
- käyttää asiallista ja kohteliasta kieltä
- huolehtii poissaolon ajan opinnoista

Hyvä 8

Oppilas

- ottaa huomioon koko työyhteisön: toiset oppilaat, opettajat ja koulun muun henkilökunnan
- arvostaa omaa ja toisten työtä
- noudattaa pääsääntöisesti sovittuja sääntöjä
- käyttäytyy yleensä hyvien tapojen mukaisesti
- on saanut huomautuksia vähäisistä käyttäytymisrikkeistä
- käyttäytyy yleensä rehellisesti, kohteliaasti ja ystävällisesti
- asennoituu myönteisesti koulutyöhön ja antaa pääsääntöisesti työrauhan muille oppilaille
- käyttää useimmiten asiallista ja kohteliasta kieltä
- huolehtii pääsääntöisesti poissaoloajan opinnoista

Tyydyttävä 7

Oppilas

- kohtaa haasteita suhtautumisessa muihin koulu yhteisön jäseniin
- kykenee toimimaan ryhmässä ohjatusti
- onnistuu pääsääntöisesti noudattamaan sovittuja sääntöjä joistakin huomautukseen johtaneesta järjestyssääntörikkomuksista huolimatta
- on saanut toistuvasti suullisia tai kirjallisia huomautuksia käyttäytymisrikkeistä
- parantaa ajoittain käyttäytymistään
- käyttää epäasiallista kieltä
- häiritsee työrauhaa
- on pois koulusta luvattomasti

Kohtalainen 6

Oppilas

- suhtautuu muihin koulu yhteisön jäseniin toisinaan epäasiallisesti
- kykenee toisinaan työskentelemään ryhmässä ohjatusti

- vaikuttaa kielteisesti työrauhaan omalla käytöksellään ja asenteellaan
- käyttäytyy vastuuttomasti ja pystyy ajoittain noudattamaan järjestyssääntöjä itseä kiinnostavissa
- oppiaineissa
- on saanut usein suullisia tai kirjallisia huomautuksia käyttäytymisrikkeistä
- käyttää epäasiallista ja toisinaan törkeää kieltä
- on usein luvattomasti pois koulusta

Välttävä 5

Oppilas

- suhtautuu kouluyhteisön jäseniin epäasiallisesti ja mahdollisesti myös uhkaavasti
- tarvitsee jatkuvaa tukea kyetäkseen toimimaan ryhmässä
- ei pyri parantamaan käytöstään
- pystyy ajoittain noudattamaan järjestyssääntöjä vain häntä kiinnostavissa tilanteissa
- häiritsee työrauhaa ja tarvitsee jatkuvaa tukea kyetäkseen toimimaan ryhmässä
- useita käyttäytymisrikkeitä ja rangaistuksia, joilla ei ole tehoa
- käyttää törkeää kieltä
- käy koulua epäsäännöllisesti

Hylätty 4

Oppilas

- ei kykene noudattamaan koulun järjestyssääntöjä eikä ohjeita mittavista tukitoimenpiteistä huolimatta